

■ **MÚSICA:** Estopa parla amb **SEGRE** del seu nou disc / p. 49

■ **CINE:** Adaptació d'“*Oliver Twist*” de Roman Polanski / p. 50



CULTURA

L'empremta dels càtars a Lleida

L'historiador Jordi Bibià destaca a 'Els nostres càtars' la importància que va tindre aquest moviment religiós dels segles XII i XIII en terres lleidatanes

J. BALLABRIGA
LLEIDA

El catarisme va ser un moviment religiós enfrontat al papat que va adquirir importància durant els segles XII i XIII, principalment a Occitània, al sud de França. No obstant, la seua extensió fora d'aquesta zona geogràfica després de la caça de què va ser objecte per l'Església ha estat poc estudiada.

Ara, l'historiador barceloní Jordi Bibià, tècnic de patrimoni cultural de l'ajuntament d'Almacelles, ha publicat *Els nostres càtars* (Ed. Dux), un volum profusament il·lustrat amb fotos i dibuixos sobre la presència del catarisme als territoris de l'antiga Corona d'Aragó i, en especial, a les comarques lleidatanes. “La ciutat de Lleida va ser un dels casos en què la presència de càtars va ser important i el comerç incipient que va sorgir després de la conquesta cristiana també va propiciar un catarisme amb diners. Els que eren descoberts i acusats d'heretgia podien comprar la seua llibertat”, explica Bibià, que fa anys que es dedica a estudiar el fenomen del catarisme, del qual ja ha publicat diversos estudis divulgatius, i que el 1996 va fundar l'associació Amics dels Càtars. “A l'església de Santa Maria d'Agramunt em vaig trobar un dia amb una llosa sepulcral amb la creu d'Occitània; em va despertar la curiositat la pre-



AMADO FORROLLA

L'historiador Jordi Bibià, autor d'“*Els nostres càtars*”, al seu domicili a Almacelles.

sència càtara a Agramunt, a Sanaüja, a Castellidans..., es van anar expandint no només en ciutats com Lleida, sinó també en pobles on podien amagar-se bé. Avui existeixen descendents de càtars en aquests llocs, encara que ells ni tan sols saben que ho són.” I és que quan van ser perseguits, van haver d'ocultar-se, ja no només en vida sinó, tam-

bé en mort. “La Inquisició, que va ser creada per posar fi a les heretgies i, sobretot, amb el catarisme, actuava com una verdadera Gestapo: desenterrava els cossos, cremava les restes humanes i les tirava al vent”, assegura Bibià. “Així va ocórrer per exemple amb les restes del comte Arnau de Castellbò, a l'Alt Urgell, i de la seua filla Er-

mesenda”, afegeix.

A *Els nostres càtars*, Bibià repassa la relació d'aquest moviment amb els templers, “que també van acabar sent perseguits”, i els llaços amb els processos per bruixeria: “Amb el catarisme, la dona va deixar de ser considerada com un moble i un animal reproductor, que és com la veia l'Església.”●

Troben el lloc de la primera tomba de Cristòfor Colom a Valladolid

VALLADOLID · L'historiador Marcial Castro ha descobert el lloc exacte de la primera tomba de Cristòfor Colom a Valladolid, on va morir el 1506. Fins ara, només es coneixia que la tomba era en un convent arrasat el 1837 i que Castro ha situat ara al carrer Constitución en ple centre de la ciutat. Les restes de Colom van ser traslladades el 1509 a Sevilla i, anys més tard, a Santo Domingo.

Tant aquesta ciutat com l'Havana i Sevilla reivindiquen la tomba actual de Colom.

Un llibre recull les fotos més emblemàtiques de la Guerra Civil

MADRID · Les fotos més emblemàtiques de la Guerra Civil es reuneixen en un llibre que ofereix un document gràfic únic d'uns anys que, com diu l'historiador Paul Preston al pròleg, “no podran passar a la història fins que s'hagin ventilat els ressentiments i odis que encara queden”.

Editat per La Esfera de los Libros, el volum inclou 160 imatges de fotògrafs legendaris com Robert Capa, Agustí Centelles, Sánchez Portela o Louis Deschamps.

LITERATURA

Un granger i agricultor d'Ogern 'conrea' els premis literaris

Jordi Cardona guanya un dels guardons de la Nit Literària Andorrana

OGERN · Jordi Cardona explica amb ironia que “la collita d'aquest any ha sigut més literària que agrícola”. Aquest agricultor i granger d'Ogern, a l'Alt Urgell, dedica des de fa uns cinc anys bona part del seu temps lliure a l'escriptura i, des de llavors, ha publicat diversos llibres de gèneres tan diversos com els contes infantils, la poesia o l'assaig històric. A més, amb els seus contes i narracions ha guanyat diferents premis literaris. L'últim ha arribat fa unes setmanes, en el marc de la Nit Literària Andorrana.

Cardona es va emportar el premi Sant Carles Borromeu de contes o narracions, dotat amb 4.500 euros, per l'obra *Pàgines de poble*. “És una selecció de narracions curtes que fan referència a l'entorn rural, primer amb una línia suau, de tall romàntic, i després fins i tot amb gèneres policíacs i de ficció”, explica l'autor.

En principi, el llibre el publicarà la firma patrocinadora del premi, Banca Mora, per a distribució interna entre els clients, encara que Cardona comenta que “Pagès Editors també està interessat a publicar-lo”.

S'ha d'assenyalar que Cardona també va guanyar, el passat mes de setembre, el premi Pirineu de narrativa en el marc del certamen literari Homilies d'Organyà, amb la narració *Lavor de discòrdia*.●



Jordi Cardona.

Pintura 'científica' del lleidatà Josep Capdevila, avui a Sort

SORT · L'artista lleidatà Josep Capdevila, oriünd del poble pallarès de Saurí encara que establert a Barcelona, inaugurarà avui a les 19.00 hores a la biblioteca de l'ajuntament de Sort una exposició amb una dotzena d'olis característics del que ha denominat com a “pintura científica”. Durant l'acte, Capdevila també oferirà una xarrada sobre un dels seus últims assajos publicats, un llibre titulat *¿Se puede gobernar el mundo? Más allá de la globalización*.

HISTÒRIA DE L'ART I DELS ARTISTES

ART AL SEGLE XIX | 1.820 - 1.900
FRANCISCO DE GOYA Y LUCIENTES (1746-1828)

Goya rebutja qualsevol forma d'expressió artística lligada al concepte de representació; Goya reinventa la pintura com un art de testimoni i transformació; Goya és el primer pintor modern en el sentit més contemporani del terme; Goya preludeja l'impressionisme; Goya s'avança a l'expressionisme. Malgrat el temps en què li va tocar viure... Goya pertany al segle XIX si considerem aquest un camí cap a l'art del segle XX.



REFLEXIONS ENTORN L'ART 2005

artperartistes@gmail.com

QUIN ÉS L'ARTISTA INTERNACIONAL QUE MÉS T'AGRADA?

Joseph Beuys, Eulàlia Valladosera, Louis Bourgois, Rembrandt, Velázquez, Rachel Whiteread, Bill Viola, Bruce Nauman, Alan Sekula, Gordon Matta, Jeff Wall, Jeff Koons, Martin Honent, Carlos Pazos, Maniko Noni, Julian Opie, Giacomoetti, Calder, Riera i Aragó, Antoni Abad, Montserrat Soto, Frida Khalo, Joan Miró, Bosco, Kentridge, Escher, Gregório Iglesias, Cristina Iglesias, Henry Moore, Chagall, Braque, Miquel Barceló, Marcel Duchamp, Marina Núñez, Lee Friedlander, Carlos Amorales, Paul Klee, Kandinsky, Chillida, Grostz, Matisse, Picasso.